



# Овози Тоҷик

Бани одам аз ози яқдигарона!

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номиҳои пешини рӯзнома: «Овози Тоҷики Камбағал» (солҳои 1924), «Овози Тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистон сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

20 сентябри соли 2003. Шанбе № 72 (12915)  
Дар фуруш нархи озод. Рӯзнома соати 18.30 имзо гарди.

## РӯЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИИ МАЧЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

### Президент ба Ялта рафт

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Имом Каримов 18 сентябр барои иштирок дар маҷлиси Шӯрои раҳбарияти мамлакатҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ба шаҳри Ялта Украина рафт. Дар майдони ҳавои Тошканд Президент Имом Каримов бо намоёндагони вояси таҳрири ахбори оммавӣ мусоҳиба дошт.

—Одатан хангоми вохӯриҳо дар савияи олий мувофиқаи давлатҳо оид ба ҳалли масъалаҳои муайян мавриди баррасӣ қарор мегиранд.—аз ҷумла гуфт Имом Каримов. Ҷамъомади навабтӣ роҳбарони давлатҳои ИДМ, ки дар шаҳри Ялта баргузор мешавад, аз ин мустақно нест. Дар он масъалаҳо, ки ҳаллу фасли он зарур аст, муҳки-

ма мешаванд. Аз ҷумла, соли рабон аз муддати таъсиси ИДМ 12 сол ғурӯ мешавад. Дар вохӯриҳо дар бораи кори ин ташкилот дар ҳаҷорҷубаи Ҳамкорӣ, дар бораи проблемҳои ҳаллошуда табулдони афкор ба амал хоҳанд омад. Соли ҷорӣ ин сеюми вохӯриҳои роҳбарони давлатҳои ИДМ мебошад. Ҷамъомади

яқум ханӯз моҳи январ дар Киев, дуоҷ—моҳи май дар Санкт-Петербург баргузор шуда буд. Ҳоло дар ИДМ вазираи раҳбариятро Украина дар ӯҳда дорад. Дар назар аст, ки дар маҷлиси Ялта президентҳо нақшаҳои тадбирҳоро оид ба таъмин намудани фаъолияти фондаовари иқтисодии ИДМ то соли 2010 қабул менамоянд. Қарор дар бораи ҳуҷҷати мазкур соли гузашта дар Кишинёв қабул шуда буд.

## Дар рӯзнома — Корҳои тирамоҳӣ

САМАРҚАНД. (Мухбири Ҷуа А.Қаршиев). Дар ҳокимияти вилоят бахшида ба масъалаҳои ташкили гузаронидани маъракаи ҷамъовари ҳосили пахта ва сари вақт гузаронидани кишти тирамоҳии ғалладона маҷлис барпо гашт. Онро Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон И.Ҷурабеков сарварӣ дошт.

Деҳқонони вилояти Самарқанд, ки соли ҷорӣ дар 103 ҳазору 400 гектар замин пахта кишт намудаанд, ба мавсими ғунҷин омодагии ҳамаҷониба дидаанд. Резондани барги ниҳолҳои пахта—дефолиатсия бо сифати баланд сар шудааст. Лекин дар баъзе ҳоҷағҳо ҳатоҳои пешина тақдор мешаванд. Аз ҷумла техникаи мавриди зарурат ханӯз пурра ба ин маърака омода намебошад. Дефолиатсия низ пурра гузаронада нашудааст. Дар баъзе ҷойҳо ин кор бо назардошти намии замин сурат мегиранд. Дар маҷлис қайд гарди, ки дефолиатсия то 26 сентябр ба охир расонада шавад.

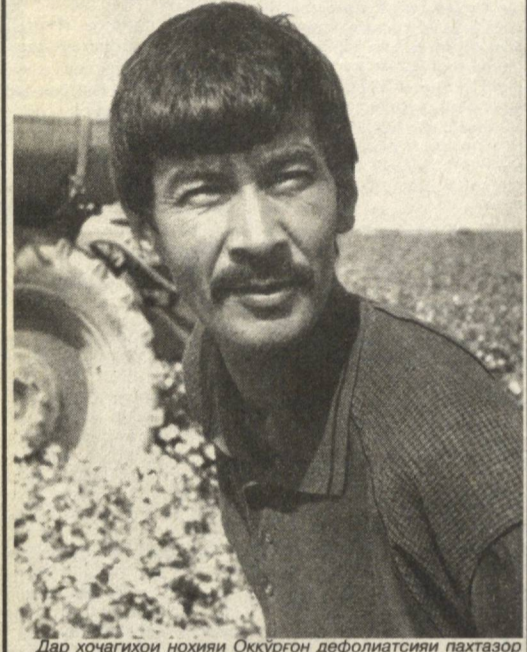
ва аз 21 сентябр ба ҷамъовари ҳосил шурӯъ гардад. Ҳамчунин қайд гарди, ки масъалаи ҳисобу китоб, яъне бардошти пули ҷинакҷиён ва кори механизаторон бояд саривақтӣ амаҷ гардад. Дар вилоят баъзе камбудиҳо дар кишти тирамоҳӣ низ ба назар мерасанд. Зарур аст, ки дар муҳлатҳои кӯтоҳтарин ин камбудиҳо барҳам дода шуда, кишти тирамоҳӣ сари вақт гузаронада шавад, ҳамчунин мувофиқи талаботи агротехникии рӯшди ғибҳои бегона пешгирӣ гардад. Дар маҷлис ҳокими вилоят Ш.Мирзиёев иштирок дошт.

## Комплекси нави таъбу нашр

ТОШКАНД. (Мухбири Ҷуа Н.Усмонова). Дар комбинати полиграфияи Тошканд ба муносибати ба кор сар кардани комплекси нави таъбу нашр маҷлиси расмӣ кушод—презентатсия баргузор шуд. Комплекси нави аз ҷониби Агентии матбуот ва иттилоот дар ҳамкорӣ бо Агентии робитаҳои берунии иқтисодӣ ва сафаратхонаи Ҷопон дар мамлақати мо ба вуҷуд омадааст. Дар тадбир ба суҳан барномаҳои қайд гарданд, ки тахти роҳбарии Президент Имом Каримов ба тарақиқи соҳани таъбу нашр—полиграфия эътибори қалон мебахшанд.

Таҷҳизоти тамғаи «Manigraph»-и Олмон, ки аз тарихи кӯмаки беподоши молиявии ҳукумати Ҷопон харидорӣ шуда, дар корхонаи маҷлис ба вуҷуд омадаанд, имконияти дар як соат ба чор ранг то 30 ҳазор нусха газетаву журнал, китоб ва дигар махлуоти ҷопиро баровардан дорад. —Ўзбекистон таърихи қадима ва фарҳанги ганӣ дорад, ки бо он метавонанд ифтихор кунанд.—гуфт ба мухбири Ҷуа Сафири Ҷопон Лоуда ва Мухтори Ҷопон дар мамлақати мо Акио Каваато. Ҷу ба суҳанаш идома дода,

қайд намуд, ки матбаа дар бобати ба ҷомеа махсусан, ба мафкураи ҷавонон расондани ахбори ҳаққонӣ саҳми муҳим дорад. Таҷҳизоти таъбу нашр, ки дар асоси гранти Ҷопон ба даст омадаанд, ба ҳамин мақсад хизмат менамояд. Дар назар аст, ки ин матбаа нафақат рӯзнома ва маҷалла нашр мекунанд, вай ҳамчунин адабиётӣ ранга ва китобҳои дарбӣ низ ҷор хоҳад кард. Дар тадбир Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Х.Султонов иштирок дошт. (Ҷуа).



Дар ҳоҷағҳои ноҳияи Окҷуғрон дефолиатсияи пахтазор дар авҷ аст. Дар ин кор деҳқонони ҳоҷағи ширкати ба номи Окунбоёв ба дигарон намунаи ибратанд. Махсусан ин кор дар пахтазори пудрати оилавии Комилҷон Маматқулов ҳуб ба роҳ монда шудааст. Механизатор Бердирӣ Ҷуманов, ки шумо дар ин сурат мебинед, дефолиатсияи пахтазорро дар савияи баланд мегузаронад. Оилаи пудрати 40 гектар пахтазор дошта, барои сари вақт ҷамъовари намунаҳои ҳосили нави тамоми ҷорҳои заруриро андешидааст. Суратгир: Ҷ.АВВАЛОВ.

## Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

### Дар бораи муҳофизат ва боз ҳам обод гардондани маҷмӯи ёдгориҳои Имом Бухорӣ, тақомул додани омӯзиши мероси аллома ва корҳои тарғиб намудани он

Бо мақсади муҳофизати маҷмӯи ёдгориҳои Имом Бухорӣ—намоёндаи беназир олами ислом, муҳаддиси бузург, ки ба ҳазинаи маданияти ҳаҷон ва рушди дини муқаддаси мо ҳиссаи бузург гузаштааст ва бо назардошти он ки мероси аллома амиқ омӯхта ва васеъ тарғиб карда шавад, бо мақсади ба қалб ва шуури ҳамватанон, махсусан насли ҷавон ҷойгир намудани гоҳое, ки ба камолоти маънавий ҳидоят менамоянд:

1. Пешинҳод дар бораи ба ихтиёри Идораи мусулмонони ҷумҳурӣ гузарондани маҷмӯи ёдгориҳои Имом Бухорӣ, ки дар вилояти Самарқанд ҷойгир аст ва барои ба роҳ гузоштани корҳои ташкили он Шӯрои идораи соҳиби мақоми муқтали шаҳси ҳуқуқӣ маъқул дониста шавад.

2. Қарори Шӯрои муассисони Ҳазинаи байналмиллалӣ Имом Бухорӣ дар бораи ба шакли маркази илмӣ маърифати ҷумҳурии Имом Бухорӣ аз нав ташкил намудан ва тарқиби он ба сифати маълумот қабул гардад.

3. Қайд гардад, ки ҳисоб рақами Шӯрои идораи маҷмӯи ёдгориҳои Имом Бухорӣ дар шўбаи самарқандии Бонки миллии Ўзбекистон барои шаҳони ҳуқуқӣ ва ҷисмонии Ўзбекистон, созмонҳои байналмиллалӣ ва сармомоҳи хайриии шаҳравандони хориҷӣ кушода аст.

## Қарори Девои Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон

### Дар бораи руҳсат додани шаҳравандоне, ки мӯҳлати ҳатмии муқарраргардидаи ҳарбиро ба итмом расонадаанд ва даъвати навабтӣ ба Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Мутобиқи Қонуни Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи ӯҳдадорӣ ҳарбии ҳамагонӣ ва хизмати ҳарбӣ» Девои Вазирон қарор мекунанд:

1. Аз сафҳои Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурияти Ўзбекистон руҳсат додани шаҳравандоне, ки муддати муқарраргардидадо адо кардаанд:

2. Дар моҳҳои октябр ва ноябри соли 2003 ба хизмати ҳарбӣ ҳатмӣ ва муқобил шаҳравандони Ҷумҳурияти Ўзбекистон, ки солҳои 1976-1985 таваллуд ёфтаанд ва ҳуқуқи ба таъхир андохтани хизмати надоранд, давват карда шаванд.

3. Шаҳравандоне, ки барои хизмати ҳатмии ҳарбӣ қобиланд ва ҳуқуқи ба таъхир андохтан ва аз он озод шуданро надоранд ва дар ин даъвати ҷорӣ ба Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурияти Ўзбекистон, ки солҳои 1976-1985 таваллуд ёфтаанд ва ҳуқуқи ба таъхир андохтани хизмати надоранд, давват карда шаванд.

## Ҷамъовари ҳосил ва сари вақт гузаронидани кишти тирамоҳӣ

Деҳқонони вилояти Самарқанд, ки соли ҷорӣ дар 103 ҳазору 400 гектар замин пахта кишт намудаанд, ба мавсими ғунҷин омодагии ҳамаҷониба дидаанд. Резондани барги ниҳолҳои пахта—дефолиатсия бо сифати баланд сар шудааст. Лекин дар баъзе ҳоҷағҳо ҳатоҳои пешина тақдор мешаванд. Аз ҷумла техникаи мавриди зарурат ханӯз пурра ба ин маърака омода намебошад. Дефолиатсия низ пурра гузаронада нашудааст. Дар баъзе ҷойҳо ин кор бо назардошти намии замин сурат мегиранд. Дар маҷлис қайд гарди, ки дефолиатсия то 26 сентябр ба охир расонада шавад.

Таҷҳизоти тамғаи «Manigraph»-и Олмон, ки аз тарихи кӯмаки беподоши молиявии ҳукумати Ҷопон харидорӣ шуда, дар корхонаи маҷлис ба вуҷуд омадаанд, имконияти дар як соат ба чор ранг то 30 ҳазор нусха газетаву журнал, китоб ва дигар махлуоти ҷопиро баровардан дорад. —Ўзбекистон таърихи қадима ва фарҳанги ганӣ дорад, ки бо он метавонанд ифтихор кунанд.—гуфт ба мухбири Ҷуа Сафири Ҷопон Лоуда ва Мухтори Ҷопон дар мамлақати мо Акио Каваато. Ҷу ба суҳанаш идома дода,

қайд намуд, ки матбаа дар бобати ба ҷомеа махсусан, ба мафкураи ҷавонон расондани ахбори ҳаққонӣ саҳми муҳим дорад. Таҷҳизоти таъбу нашр, ки дар асоси гранти Ҷопон ба даст омадаанд, ба ҳамин мақсад хизмат менамояд. Дар назар аст, ки ин матбаа нафақат рӯзнома ва маҷалла нашр мекунанд, вай ҳамчунин адабиётӣ ранга ва китобҳои дарбӣ низ ҷор хоҳад кард. Дар тадбир Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон Х.Султонов иштирок дошт. (Ҷуа).

Дар ҳоҷағҳои ноҳияи Окҷуғрон дефолиатсияи пахтазор дар авҷ аст. Дар ин кор деҳқонони ҳоҷағи ширкати ба номи Окунбоёв ба дигарон намунаи ибратанд. Махсусан ин кор дар пахтазори пудрати оилавии Комилҷон Маматқулов ҳуб ба роҳ монда шудааст. Механизатор Бердирӣ Ҷуманов, ки шумо дар ин сурат мебинед, дефолиатсияи пахтазорро дар савияи баланд мегузаронад. Оилаи пудрати 40 гектар пахтазор дошта, барои сари вақт ҷамъовари намунаҳои ҳосили нави тамоми ҷорҳои заруриро андешидааст. Суратгир: Ҷ.АВВАЛОВ.

## Пеш аз мавсими масъулиятнок

Дар ҳокимияти вилояти Навоӣ ҷамъовари ҳосили пахта ва сари вақт гузаронидани корҳои оид ба кишти тирамоҳӣ зироат ба амал омад. Дар он роҳбарони идораҳо, корхонаҳо, ҳоҷағҳои ширкати, ҳокимиятҳои ноҳияҳо, ки дефолиатсияи пахтазорро дар савияи баланд мегузаронад, Оилаи пудрати 40 гектар пахтазор дошта, барои сари вақт ҷамъовари намунаҳои ҳосили нави тамоми ҷорҳои заруриро андешидааст. Суратгир: Ҷ.АВВАЛОВ.

Дар ҳоҷағҳои ноҳияи Окҷуғрон дефолиатсияи пахтазор дар авҷ аст. Дар ин кор деҳқонони ҳоҷағи ширкати ба номи Окунбоёв ба дигарон намунаи ибратанд. Махсусан ин кор дар пахтазори пудрати оилавии Комилҷон Маматқулов ҳуб ба роҳ монда шудааст. Механизатор Бердирӣ Ҷуманов, ки шумо дар ин сурат мебинед, дефолиатсияи пахтазорро дар савияи баланд мегузаронад. Оилаи пудрати 40 гектар пахтазор дошта, барои сари вақт ҷамъовари намунаҳои ҳосили нави тамоми ҷорҳои заруриро андешидааст. Суратгир: Ҷ.АВВАЛОВ.

Дар ҳоҷағҳои ноҳияи Окҷуғрон дефолиатсияи пахтазор дар авҷ аст. Дар ин кор деҳқонони ҳоҷағи ширкати ба номи Окунбоёв ба дигарон намунаи ибратанд. Махсусан ин кор дар пахтазори пудрати оилавии Комилҷон Маматқулов ҳуб ба роҳ монда шудааст. Механизатор Бердирӣ Ҷуманов, ки шумо дар ин сурат мебинед, дефолиатсияи пахтазорро дар савияи баланд мегузаронад. Оилаи пудрати 40 гектар пахтазор дошта, барои сари вақт ҷамъовари намунаҳои ҳосили нави тамоми ҷорҳои заруриро андешидааст. Суратгир: Ҷ.АВВАЛОВ.

Дар ҳоҷағҳои ноҳияи Окҷуғрон дефолиатсияи пахтазор дар авҷ аст. Дар ин кор деҳқонони ҳоҷағи ширкати ба номи Окунбоёв ба дигарон намунаи ибратанд. Махсусан ин кор дар пахтазори пудрати оилавии Комилҷон Маматқулов ҳуб ба роҳ монда шудааст. Механизатор Бердирӣ Ҷуманов, ки шумо дар ин сурат мебинед, дефолиатсияи пахтазорро дар савияи баланд мегузаронад. Оилаи пудрати 40 гектар пахтазор дошта, барои сари вақт ҷамъовари намунаҳои ҳосили нави тамоми ҷорҳои заруриро андешидааст. Суратгир: Ҷ.АВВАЛОВ.

## Ёге аз муҳорибаи Курск

Аз китобҳои дарсӣ ҳуб медонем, ки муҳорибаи Курск гардиши қуллие буд дар ҷараёни Ҷанги дуҷони ҷаҳон ва он ки дар вай беш аз 4 млн. ҷанговар размидаст, худ аз ҳашамати ин муборизани шадид далолат менамояд. Ба муносибати 60 солагии муҳорибаи Курск дар қаҳвахонаи «Дархон»-и пойтахт сафаратхонаи Русия, намоёндагони «Росзарубеж-центр», Ҳазинаи «Нуронӣ» ва Ҷамъияти фарҳанги русҳо 50 нафар собиқадори ҷангро ҷамъ намуданд, ки онҳо маҳз дар ин муҳорибаи таърихӣ зидди фашистони немис ширкат доштанд. Ҷунон микдори зиёди ҷанговарон, 69 ҳазор мил миномёту дастгоҳ, 13 ҳазор танк ва артиллерияи худгард, 12 ҳазор бол ҳавопаймои ҳарбӣ дар ин мубориза сафарбар гашта буданд. Ин мубориза боз бо номи дигар—муҳорибаи бузурги танкҳо низ машҳур аст. Дар натиҷаи ин шикасти артишти фашистон 30 дивизия ва беш аз ним миллион нафар талафи ҷонӣ доданд. Собиқадорон сурӯҳҳои ҳарбӣ ва албатта хонданиҳои маъруфи давраи ҷангро аз овозхонони театри академии давлатии ба номи Навоӣ ва ғуруҳи «Судибён» шунданд ва тўҳфаҳо қабул карданд. Т.МИРХАЕВ.

## Навгонихо

Анҷуман Дар Бухоро дар меҳмонхонаи «Бухоро-Палас» ҷамъомади илми байналхалқии онкологон тахти унвони «Эпидемиологияи бемориҳои лимфопроферативӣ, усулҳои бармаҳал гузаштани ташхис ва муолиҷаи комплекси он» ба амал омад. Ба анҷуман директори Маркази илми онкологияи ҷумҳурият профессор С.Наврӯзов роҳбарӣ намуд. Дар он оиди эпидемиологияи бемориҳои лимфопроферативӣ, онкологияи клиникӣ маърузаҳои олимони тадқиқотчиён шунда шуд. Саронкологи Вазорати тандурусти ҷумҳурият, доктори илмҳои тиб Ф.Охуннов оиди ваъзи бемориҳои сарисанга иттилоӣ дод. Дар ҷамъомад олимони аз Россия низ иштирок намуданд. Семинар Имсол ғаллапарварони ноҳияи Шофиркон 30 ҳазор тонна ҳосил ҷамъ оварданд. Деҳқонони асил ба мавсими нави киштукор тайриҳои ҳаматарафа мебинанд. Дар саҳрои пудратчиҳои ширкати «Бухоро»-Ф.Худойбердиев семинари тадқиқотчиён шунда шуд. Саронкологи Вазорати тандурусти ҷумҳурият, доктори илмҳои тиб Ф.Охуннов оиди ваъзи бемориҳои сарисанга иттилоӣ дод. Дар ҷамъомад олимони аз Россия низ иштирок намуданд. Семинар Имсол ғаллапарварони ноҳияи Шофиркон 30 ҳазор тонна ҳосил ҷамъ оварданд. Деҳқонони асил ба мавсими нави киштукор тайриҳои ҳаматарафа мебинанд. Дар саҳрои пудратчиҳои ширкати «Бухоро»-Ф.Худойбердиев семинари

## Дар роҳи адолат

Яке аз нахустин рӯзномаҳои ҳуқуқие, ки баъди соҳибистиклол гардидаани кишвар рӯи ҷопро дид. «Адолат йўли» мебошад, ки муассисии он додситони вилояти Фарғона аст. Нахустин шумораи он моҳи сентябри соли 1993 ба даст хонанда расида буд. Инак, рӯзнома даҳсола шудааст ва дар ин мунддат наздик 470 шумораи он аз ҷониби хонандагони саршумор гарму ҷўшон истиклол гашт.

Рӯзнома, қаби аз ҳама, ба аҳолии дониши ҳуқуқӣ медицина, фаъолияти идораҳои ҳуқуқ тартиботро тарғиб менамояд. Рукнҳои, ки бо унвонҳои «Инсон ва ҳуқуқ», «Ҳуқуқи худро медонед?», «Додситон назорат мекунанд», «Таҳқиқи

да шуда, ҷораи зарури андешида шудан ва фикри худ баён намудани шаҳсонии масъул тахти назорат қарор дода мешавад. Ба наشري материалҳои публицистӣ низ рӯзнома эътибор мебахшад. Даҳҳо адибони варзида, аз қабили Йўлдош Сулаймон, Охунҷон Ҳакимов, Энаҳон Сиддиқова ва ҷавонони эҷодкор Баҳодур Исо, Алий Уамбар, Нафиса Бердалиева ба рӯзнома аз наздик ҳамкорӣ доранд. Нависандаи соҳибзавақ Солеҳ Қаҳҳор, ки солҳои дароз дар Душанбешаҳр ҳам

роҳи адибони тоҷик кору эҷод карда буд, чанд сол сармуҳаррири «Адолат йўли»-ро дар ӯҳда дошт. Алҳол ҳайати эҷодии боз ҳам бақувваттар тахти роҳбарии Алишер Ибоддиннов аз паи рангину муассис баромадани ҳар як шумораи рӯзнома ҷавд ҷаҳд дорад. Бехтарин маводҳои нашршуда дар шакли китобҳои алоҳида тахти рунки «Китобхонаи «Адолат йўли»» низ ба таъби мерасанд. Ҳайати эҷодӣ ба сифати замима боз маҷаллае тахти унвони «Олами саргузаштҳо» интишор намуданист. М.ШОДИЕВ.

## Намоишгоҳи хизматҳои молиявӣ

Намоишгоҳи «Хизматҳои молиявӣ», ки 26 сентябр дар Тошканд ба вуқӯъ меояд, ба ҷорӣ кардани робитаҳои мустақими ба муносибатҳои ширкати байни тadbirkoronу паҷуҳишгоҳҳои молиявӣ бахшида мешавад. Ҷунон оид ба тарақиқи байналхалқии Амрико (ОТБА) ва ширкати «Прагма» созишнонаҳои он гардидаанд.

—Ба роҳ мондани робитаҳои мустақими тичоратӣ дар байни паҷуҳишгоҳҳои молиявӣ ва тadbirkoron бояд ба пешрафти тамоми иқтисодиёт хизмат намояд,—гуфт ба хабарнигори ОМИ «Туркистон-пресс» директори лоиҳаи ОТБА оид ба иқтисоди тadbirkoron дар Ўзбекистон Майкл Дан.—Мо умед дорем, ки дар намоиш-

гоҳ оид ба ҳамкорӣ шартномаҳо ба имзо мерасанд, ки ба равочӣ саҳми хусусӣ дар иқтисодиёти ҷумҳурии мусоидат менамоянд. Дар намоишгоҳ хизматҳои бонкҳои тичоратӣ, ширкатҳои лизингӣ ва сугуртавӣ, фирмаҳои муайянкунанда баҳо, консалтингӣ ва ҳуқуқшиносии Ўзбекистон ба маърази тамоми гузашта мешавад. Ба-

роҳи тамошогарон машваратҳои амали ва маслиҳатҳои роғиони экспертҳо дар бораи ба маблағ таъмин намудани сектори хусусӣ созишнона дода мешавад. Экспертҳои ширкати «Прагма» маҳз барои ин намоишгоҳ дастурнамале таҳия намуданд, ки дар он нишонии муассисаҳои воқеа ва шартҳои қарзгирӣ нишон дода шудаанд. Нусхаи электронии дастуруламал ба палатаи моликтихоскунандагони ва тadbirkoron ҷумҳурии сугурда шудааст, мазмуни он бошад, дар Интернет ҷойгир гардидааст.

# Техникаи нав барои кишоварзӣ ва хоҷагии об

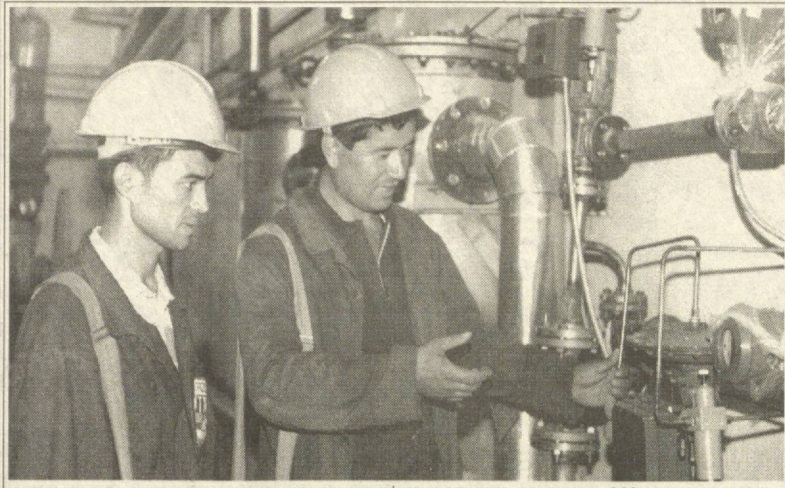
**Оҷонсии ИМА оид ба тараққиёти байналхалқӣ (ЮСАИД) ба наздикӣ қариб бист номгӯй техникаи нақлиёти кӯҳӣ ва бинокориро ба ихтиёри Вазорати кишоварзӣ ва хоҷагии об Чумхурияти Ўзбекистон супурд. Техникаи мазкур дар қорӣ таъмир ва истифодабарии техникаҳои хоҷагии об муҳим буда, ҷиҳати бехтар кардани вазъи хоҷагии об кишвар мусоидат хоҳад кард. Хамаи ин дар ҷаҳорҷӯбаи барномаи махсус оид ба идора намудани захираҳои табиӣ (NAMP) харидорӣ шудааст.**

Техникаи мазкур барои бехтар намудани системаи обёрӣ дар водии Зарафшон истифода хоҳад гардид. Хавзаҳои Зарафшон ба қорӣ замминҳои вилоятҳои Чиззақ, Самарқанд, Навоӣ ва Қашқадарё шахми муҳим дорад. Қорҳои ба лоиҳагирӣ дар ин хавза аз сарҳади Ўзбекистон Тоҷикистон шурӯъ гардида, 400 километр тӯл хоҳад ёфт. Дар ин ҷо бист нуқтаҳои диспетчерӣ таъсис хоҳанд гардид, ки дар қойҳои муҳими со-

ли соли 2003 дар бинои раёсати оби водии Зарафшон (Зердолводхоз) маркази нави таълими бо ҳамкориҳои барномаи (NAMP) кушода шуд. Аз ҳамон вақт то ин ҷониб бисёр қорқунони раёсати мазкур ва ходимони он дар ин марказ таълим гирифта донишҳои худро оид ба компютер таълим доданд.

Соҳаи дигари барномаи мазкур ин аст, ки системаи алоқаи «Зердолводхоз» таълим дода шавад, гидроузели Окқародарё автоматӣ гардонда мувофиқи барномаи компютерӣ ба қор дароварда шавад, ки ин ҷиҳати мониторинг баланси об мусоидат карда ва имкон медиҳад, ки талаботи нисбат ба об бударо пешакӣ муайян ва идора намудани оби замминҳоро осон мегардонад.

ОМИ «Туркистон-пресс».



Алҳол қорқонаҳе, ки баро хоҷагии киш-лоқ ашёи хоми зарурӣ расонда медиҳанд, хеле бисёрданд. Иттиҳоди истеҳсолии «Азот» -и ноҳияи Қирғулӣ аз ҳамин ҷумла аст. Чанде пеш дар ин ҷо сеҳи нави истеҳсолкунандаи селитра аммиак ба қор сар кард. Вай бо дастгоҳҳои замонавӣ таъмин мебошад. Инак сеҳи нав дар як сол то 450

хазор тонна селитра ва 360 ҳазор тонна турши азот истеҳсол карда метавонанд. Ба тӯфайли ба қор сар кардани сеҳи нав 360 нафар ҷавон бо қор таъмин гашт.

**Дар сурат:** челонгар (дар ҷап) Хайрулло Абдуллоев ва Шоқир Қимсанов таҷизоти навро аз назар мегузаронанд.

Суратгир: М. ҚОДИРОВ (ЎЗА).

# Қарор ва иҷро Устувории қонун — омили муҳими демократия

**Гардиши пули нақд аз тариқи банкҳо яке аз шартҳои муҳими мӯваззати иқтисодиёт мебошад. Гардиши ғайрибанкӣ ба қисмати фонди бучети давлатӣ таъсири манфӣ мерасонад. Ин бошад, нафақат сисмати пулӣ — кредитиро мураккаб мегардонад, ҳамчунин боиси пинҳон доштани даромад аз андозҳо мегардад**

Дар байни онҳое, ки ба хариду фурӯши пулҳои нақд машғуланд, чунин амалиёти «ғайрибанкӣ»-и ғайриқонунӣ ба мушоҳида мерасад. Аз ин рӯ дар айни замон масъалаи тақмил додани системаи гардиши пул аҳамияти калон касб мекунанд. Қарори ҳукумат «Дар бораи боз ҳам маҳдуд намудани гардиши ғайрибанкӣ пул», ки 5 августи соли 2002 қабул гардидааст, дар ин қор сахми муносиб мегузорад.

Мувофиқи қарори мазкур органҳои хизматӣ андоз яқоя бо ходимони масъули Департаменти мубориза бо ҷиноятҳои марбут ба андоз ва аъсои прокуратураи генералӣ бо мувофиқаи шӯрои ҷумхурии оид ба корпоративсияи фаъолияти органҳои назораткунанда ҳуқуқ доранд, ки санҷишҳои берун аз нақша ва оперативӣ гузаронда, қоидаҳои додани пули нақд ба соҳаи тижорати инфиродӣ ва умда-фурӯшӣ, хӯроқи умумӣ ва соҳаи хизматрасонӣ ба амал бароранд.

Дар санҷишҳои оқиле, ки департаменти мазкур гузаронадаст, инчунин тадбирҳои таҳқиқӣ нишон медиҳанд, ки бисёр субъектҳои хоҷагидорӣ дар ихтиёри маблағҳои гардишкунанда дошта қонунӣ мавҷударо риоя намекунад ва дидагониста тартиботи муқарраб гардидааро вайрон мекунанд. Маълум шуд, ки дар давоми моҳҳои гузашта соли қорӣ онҳо бо роҳҳои ғайриқонунӣ дар ҳаҷми 29 миллиард сӯм пул гардиш кунандаанд.

Ходимони департамент дар асоси аризаи шаҳрванд Л.Линский фирми хусусии «RAYKOM», ки дар шаҳри Тошкент қойгир шудааст, тафтиш карданд. Дар қарабани тафтиш муқарраб карда шуд, ки дар ин ҷо на фақат гардиши пул пинҳон карда мешавад, инчунин маълум гардид, ки фаъолияти хоҷагидорӣ ҳам ғайриқонунӣ мебошад. Гап дар сари он, ки «чапдастон» паспорти гӯмшудани Л.Линский ёфта ба ҷои сураташ акси шахсияти номтаълими ҳаҷин фирмаро ба номи ӯ таъсис доданд. Дар филиали «Универсалбанк»-и Тошканд суратхӯроқи қорӣ шартномаву қарордоҳҳои сохта оид ба «бурда расондани маҳсулот, адо намудани хизмат ва иҷро кардани қорӣ қорҳои бинокорӣ-монтажкунӣ дар қорқонаҳои давлатӣ, фирмаҳои хусусӣ, қорқонаҳои мӯҷовир» тартиб додаанд.

Дар натиҷаи ҳамаи ин, дар қор мӯддати қӯтоҳ ба суратхӯсои фирми мазкур аз тариқи роҳҳои мухталиф 1 миллиард 900 миллион сӯм маблағ ворид шудааст. Қисми зиёди ин маблағ ба

ташкilotҳои гуногун гузаронда мешавад. Аз онҳо нӯшоқҳои спиртӣ ва ташнанагишкан, шакар ба даст мебаранд. Пулҳои нақд, ки аз фурӯши молҳои мазкур ба даст мебаранд, ба қайди аппаратҳои кассаҳо азҳуд карда мешунанд.

Дар қорқараби ҳаҷин, фирма қорӣ хариду фурӯши нӯшоқҳои спиртӣ рӯҳсатномаи махсус, ҳатто нуқтаи муқими фурӯши маҳсулот ҳам нашошт. Ин одамоне, ки ба маблағҳои калон пулро мубодила мекарданд, мебоист ба бучети давлат андоз месупурданд ва маблағи андозҳои онҳо аз 125 миллион сӯм ҳам зиёд аст. Баъде ки Л.Линский ба қорқунони департамент дар ин бора хабар дод, «фаъолият»-и онҳо хотима ёфт. Дар ин бобат тафтиш идома дорад.

Қорқунони масъули баъза махсусгардонидани шуда «Шаробсавдо», ки дар ноҳияи Андиҷонии вилот мебошад, низ ба ҳаҷин монанд ҷиноят содир намудаанд. Онҳо бо номи «Хариус» дар асоси ҳуҷҷатҳои қалбақӣ фирма қорқунони ҳоҷагидорӣ ноҳияи Хоҷаобод қорӣ гузарондани тижорати умдафурӯшӣ руҳсат мегардонд. Дар қарабани тафтиш маълум шуд, ки аз тарафи онҳо ба маблағи беш аз 173 миллион сӯм нӯшоқҳои спиртӣ ба фурӯш расонда шудааст. Хамаи ин маблағ ба мақсади онҳо шахсӣ масраф шудааст.

Дар қарабани санҷише, ки дар қарабани саҳомии «Кувадонмаҳсулотлар»-и вилоти Фарғона гузаронда шуд, маълум гашт, ки 140 миллион сӯм пули нақд, ки аз фурӯши маҳсулот ба даст омадааст, аз тарафи қорқунони масъули ин ташилот ба банк гузаронда нашоуда, масраф шудаанд.

Тадбирқорӣ хусусӣ В.Кулиев ба инспексияи андозии шаҳри Тирмиз ариза дода буд, ки фаъолияти тадбирқорӣро муваққатан қорӣ менамояд. Аммо ӯ дар давоми соли гузашта фаъолияти умдафурӯширо идома дода, ба малағи 190 миллион сӯм тижорат кард. Дидагониста аз пардохти беш аз як миллион сӯм андоз сарқашӣ кардааст.

Аз рӯи ҳолатҳои мазкур департамент мувофиқи тартиботи муқаррабшуда тадбирҳои менамояд. Нисбати 600 нафар онҳое, ки ҷиноят содир кардаанд, парвандаи қорӣ қорҳо шудааст.

Норгул АБДУРАҲИМОВА, муҳбири ЎЗА.

# Набзи Тоҷикистон

## Тақсими захираҳои Амударё

Сарвазири Чумхурияти Тоҷикистон Оқил Оқилев аз тариқи радиои миллий баромад карда, иброз дошт, ки кишвари ӯ пешниҳод менамояд, ки барои ҳалли фасли мушкилоти оби нӯшоқии минтақа дар Осийи Марказӣ консорсиуми об созон дода шавад.

«Душанбе лоиҳаи воқеии созонии амалкунандаро пешбарӣ мекунанд, на иттиҳоди ҳаёлиро. Вазиғаи аввалиндараҷаи консорсиум бояд тақсими захираҳои оби дарёи Аму бошад,—қайд намуд Оқилев. Роҳбари ҳукумати Тоҷикистонро мавқеи Туркманистон, ки ният дорад, дар дарёи мазкур обанбори ҳаҷмаш 100 километри муқабаро бунёд намояд, хотиррасон кард. Ин амал мавҷудияти баҳри Аралро, ки ҳоло 115 муқабар километр об дорад, таҳти хатар мегузорад. Бинобар сӯҳанони О. Оқилев танҳо созон консорсиум имкон медиҳад, ки ин ва бисёр дигар мушкилоти вобаста ба оби Осийи Марказӣ ҳалли фасли худро ёбад.

## Авиатсия ҳуҷуми террорчиёнро бармегардонад

Дар майдони ҳарбии Лоҳури дивизияи 201-уми тирандозии мотори Русия, ки дар Тоҷикистон қойгир шудааст, оташпарронҳои ҳарбӣ оғоз ёфтанд. Чунонки аз ситоди шӯъба хабар доданд, онҳо машқҳои ҳарбии аз санҷиш гузаронидани ҳамкории сарҳадбонии Русия ва шӯъбаҳои вазорати дифои Тоҷикистонро дар пешгирия намудани ҳамаи гуӯҳҳои террористӣ ба охир мерасонанд. Дар машқҳои шӯъбаҳои тирандозии мотори, артиллеристон, танкчиён иштирок доранд.

Таҳмин меравад, ки авиатсияи ҳуҷумкунанда ва қарболоҳои ҳарбӣ ҳам истифода мешаванд. Машқҳоро намояндагони роҳбарияти раёсати сарҳадбонии Русия дар Тоҷикистон ва вазорати дифои кишвар муоина меамоянд. Ба машғулот муовини фармондеҳи округи ҳарбии Приволжск-Урал, генерал-лейтенант Алексей Столяров роҳбарӣ мекунанд.

## Талаби давр

Омузишгоҳи омузгории Қонибодом аз сари нав ба таъйир намудани муаллимони

забони русӣ барои мактабҳои ибтидоӣ оғоз намуд. 50 нафар донишҷӯ аз соли нави таълим хонишро дар гуӯҳҳои русӣ, ки даҳ сол муқаддам пӯшида шуда буданд, сар карданд.

—Аз нав ба роҳ мондани таълими забони русӣ тақозои замон аст, гуфт директори омузишгоҳи Раъно Ҷураева.—Дар бисёр мактабҳои омузгории забони русӣ намерасанд. Дар ибтидои солҳои 90—уми хатмкардагони омузишгоҳ, бинобар қӯтоҳ шудани соати дарсҳои забони русӣ бекор монданд. Ин ҳолат роҳбарияти омузишгоҳро маҷбур сохт, ки аз хусуси бекор кардани он қарор барорад.

Алҳол вазъият тағйир ёфтааст. Ба таври умумӣ ба хорича барои қор рафтани қорқунони омузгории камчинони муаллимони забони русиро дар мактабҳои таълими ҳамагонӣ ба миён овард. Бар замми он бинобар васеъ гардидани алоқҳои тижоративу иқтисодии Русия ва Тоҷикистон дар кишвар шава рағбат ба омузиши забони русӣ меафзояд.

## Газ барои Панҷакент

Ҳатти нақли газ, ки аз ҳудуди Ўзбекистон ба Панҷакент қашид мешавад, бояд соли равон як қисми соқинони шаҳро бо ин оташи арзон таъмин намояд. Ин қорро ҳукумати Тоҷикистон дар симои қорқонаи муттаҳиди давлатии «Панҷакентгаз» бо маблағи фаро гирифтааст. Ба бунёдқорон барои соли равон 150 ҳазор сомонӣ қордо карда шудааст.

## Тӯғфаи Президент

Шаш мактаби таълими ҳамагонии ноҳияи Панҷакент аз номи Президенти Тоҷикистон 36 адад аввалин маҷмуи компютерҳоро қабул карданд. Роҳбари давлат ният дорад, ки ба наврасони Панҷакент 106 адад маҷмуи техникаи замонавиро тӯғфа намояд. Тӯғфаҳои Эмомалӣ Раҳмонро бо панҷакентчиён намояндаи ӯ Бобоҳон Маҳмадов супурд.

ОМИ «Туркистон-пресс» ва «Вароруд».

# Об — манбаи ҳаёт

Обу ҳаёт мегӯянд, ки ҳаққу рост аст. Аз ҳаҷин сабаб дар саросари қорно муносибат ба об, алаҳқусус оби ошомидани тағйир меёбад. Бесабаб Созмони Милали Муттаҳид соли 2003-ро Соли оби ошомидани эълон накардааст, чунки захираҳои об адонашаванда нестанд.

Ўзбекистон соҳибистиклол, ки дар бадали дувозда ҳазор соли роҳи мустақилонаи худ қорқотҳои гарони мероси сисмати салтанати пештарао дар ин ҷода ҳуб эҳсос намунадааст, барои барқарора намудани хатоҳои мавҷуда саяю қушиши зиёдеро ба харҷ дод. Дар бобати оқилона, сарфаву сарифшакорона истифода бурдани захираҳои табиӣ, аз он ҷумла об қадамонӣ боэътимом мегузорад ва дар ин бобат бо асбобҳои ҳисобкунӣ таъмин намудани соҳаҳои хизматрасонӣ оид ба газу об,

энергияи барқ ва ғайра мисоли равшан аст. Дар соҳаи обёрӣ тағйирбаи пешқадаи исроилиён— обёрни қарғаи дар амал таътиб мешавад. Тадбирҳои оқилонаву бо-самар истифода бурдани об, таътиб намудани низоми замонавии обёрӣ, пузур намудани интизомии истифодабарии об, рағбатноксозии онҳое, ки низоми басарфаи таъминоти истифодабарии обро ба роҳ монданд, коэффисиенти истифодабарии обро пайваста баланд мекардоранд. Ва он бесабаб набуд. Алҳол дар ягон давлати қорно чун дар Ўзбекистон ба ин захираҳои ин қадар бемасъулията муносибат намекунад. Он натиҷаи мероси салтанати гузашта буда, шури моро ба осонӣ аз он иллатҳо ҳалос карда наметавонанд аз ҳаҷин сабаб чунин ҳолат руҳ медиҳад.

Алҳол ҳамагӣ 10 фоизи та-моми ҳудуди ҷумхурият ба

мақсади кишоварзӣ истифода мешавад бештар зироате кишт мегардад, ки ба об он қадар эҳтиёҷ надорад. Дар айни замон қорӣ қорнондаи об ба шабақҳои коллаториву дренаж, ба мақсади техникаи давом дорад. Аз водопровод ба қӯчаҳо об задану замини қӯчаҳои наздиҳавлигиро об додан боиси он мегардад, ки хароҷоти амалии аҳоли нисбати меъери муқаррабгардида ду-се баробар зиёд аст.

Сабаби ин дар беназоратист. Аз хусуси оқибатҳои манфии сарфи ноқилонаи об бисёр гап мезанем, мақолаҳо гуфторо барномаҳо интишор медиҳем. Вале аз хусуси лоқайдӣ, бепарвоӣ ва ба тарафи муносибатҳои нафти муносибатамон харфе намегӯем. Гарчи вақти он фаро расидааст.

Э.ТУРДИКУЛОВ.

# Конференсия бахшида ба муҳофизати табиат ва одам

**18 сентябр дар Тошқанд конференсияи илмӣю амалии «Муҳофизати муҳити атроф ва саломати одам» ба қор сар кард.**

Институту тадқиқоти илми санитария, гигиена ва касалиҳои қорно Вазорати тандурустии Ўзбекистон таҳти сарвари Академик Т.Искандаров дар ин конференсия омодагии калон дидааст. Намояндагони муассисаи мазкур илмӣ бо маърузаҳои қорно баромад намуданд. Аз ҷумла дар конференсияи масъалаҳои захираҳои боғирҳои табиӣ ва муносибати одам ба он мавридҳои муҳими қорно гирифтаанд. Ҳамчунин қайд гардид, ки лоқайдӣ одам нис-

бат ба боғирҳои муҳимтари табиат—об ба он оварданаш мумкин аст, ки дар оянда қорнои об аз нафт баланд шуданаш мумкин аст. Конференсия аз нигоҳи амалии инчунин дорои аҳамияти калон аст. Махсусан ба сари соқинони Ўзбекистон, ки аз ҷумла ба масъалаи истифодаи оби нӯшидани қорно эҳтиботи калон наметавонанд. Ҳол он ки масъалаи оби нӯшидани дар тамоми дунё аз проблемаҳои умдатари ба ҳисоб меравад. Ин аст, ки директори генералии ЮНЕС-

КО Коитсиро Масуура қорнои қорноро даъват намунада, ки ба масъалаи захираҳои об эҳтиботи қорнои дихраҳи ва дар ин соҳа теӯдо мутахассисонро ду ба баробар афзун намоянд. Чунки муносибат ва мӯваззати об ва захираҳои он ба проблемаҳои нигоҳдории тандурусти, камбозафти ва тараққиёт сар мавҷунанд. Конференсияи мазкур инчунин аз он давлат менамояд, ки донишқор дар бораи об ва манбаҳои он афзун гардонанд ва ин масъалаҳо ба тамоми кишроқи қорно фаҳмонанд.

О.БЕХЗОД.

# Дурдонаи дашти Қарноб

Мутахассисони ширкати миллии «Ўзбектуризм» қарияи Тимро, ки дар дашти Қарноби ноҳияи Нурободи вилоти Самарқанд маъвқе гузидааст, ба руиҳати зиёратгоҳи ватани дохил намураданд. Ва ин руиҳатро ба намойишгоҳи нӯҳуми сайёҳии Байналхалқӣ, ки моҳи октябри соли равон

дар Тошқанд барпо мегардад, пешниҳод карданд. Шӯҳрати Тим дар ёдоғҳои бебаҳои ватани аст. Бино ба андешаи олимони номи қария маънои «тиҷоратхона»-ро доштааст. Баъзе таърихшиносон бар онанд, ки мавқеъ дар сари яке аз шохроҳҳои Роҳи бузурги абре-

шим қорно гирифтааст. Директори Пажӯҳишгоҳи бостоншиносии Фарҳангисии улуми Ўзбекистон профессор Темир Широнови гуфт:

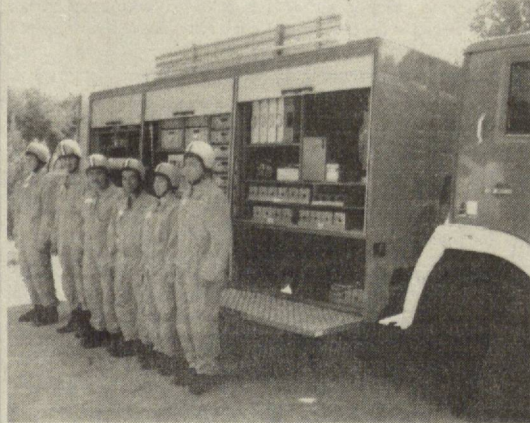
Ёдоғҳои бебаҳои меъморӣ аз қарноҳои XI-XII то замони мо расида, ба мисли Араб-ато ва Оқ-маҷит аҳамияти махсуси таъриҳи доранд.

ОМИ «Туркистон-пресс».

# Аз оташ намеҳаросанд

## Ихтирои нави гуӯҳи мутахассисон аз Тошқанд самарани сӯхторқомӯшқуниро баланд мекардоранд

Машғулот қорно одат аз тағйир ва омодагии гуӯҳи қанговари сӯхторқомӯшқунагон, ки ба нуқтаҳо ва мавқеҳои зарурӣ барои паҳн кардани сӯхтор қорно шуда буданд, оғоз ёфт. Ноғачон яке аз онҳо аз дигарон қорно шуд ва рост қорнои бунди оташ равона гардид. Бо вучуди он ки машғулот будани ҳамаи инро аз фикр мегузаронӣ ва амалии, ки қулли фаъолият таҳти назорат қорно дорад, торо воҳима фаро мегардад. Тақрибан ду қадам дуртар аз маҳалли сӯхтор, ки торафт авҷ мегирӣфт, ӯ бозистод ва фаввораи обро ба маркази таҳминии сӯхтор равона намуд. Чунин ба назар мерасид, ки забонаҳои тези оташ ҳам тавораи нозуқ ва ҳам қорноқунандаи сӯхторро, ки дар он панохидаст, ба қорнои худ мекашад. Вале ин тавр нашоуд. Ҳисобу китоби дурусти пешакӣ ба ин роҳ нашоуд, ё худ шояд шарораи оташ кам буд.



Ҳама гап дар экранқорест, ки ҳамон рӯз аз санҷиши қорно гузаштанд. Онҳо қорно офарида ва ба тартиб андохта шуданд, ки на аз оташ, на аз дуд ва на аз воқолатҳои захроғин, ки аз баъзе маводҳо қорнои сӯхтани онҳо ҳосил мешавад, бекор доранд. Ин мӯҷиза бо назардошти таққиқи илм ва амалии, ҳамчунин муттаҳиди намудани саяю қушиши мутахассисон ва олимони Ўзбекистон Русия

имконпазир гардид. Дар ин ҷо лозим медемонанд маълумоти омориро ёдрас намоем. Дар қорно хар сол зиёда аз 7 миллион ҳодисаи сӯхтор ба қайд гирифта мешавад. Дар онҳо аз 65 то 75 ҳазор одамон ба ҳалокат мерасанд. Дар зиёда аз бист кишвари тараққиқардаи

анд, ҳиссаи худро зам менамоянд. Худованд моро дар паноҳи худ мекоранд, вале баъзан гоҳ дар наздиқу гоҳ дар дур сӯхторҳои азим ба амал меоянд. Меларуи ин ё он кас аст. Мулоқи мулки халқро эҳтиёт бояд кард. Сӯхторқомӯшқу-

надагон дар ин бобат дар сафи пеш ҳастанд. Агар бинандешем, ки қорнои қорно қорнои сӯхтор дар қорно соли то 250 нафар намояндагони ин касб мекӯшанд, бояд дар хотир дошта бошем, ки дар ин маълумоти ғамангез саҳми мо ҳам ҳаст. Мутахассисон бар онанд, ки ин нишондиҳанда қорно созанд

ва агар имкон ҳаст, онро қуллаи барқарор намоянд.

Лоиҳаи Ўзбекистонии русиягӣ, ки инқачиндин сол боз ба амал бароварда мешавад, «Муҳофизат» ном гирифт. Мувофиқатсозии он а қ а д е м и к Н.Н.Брушлинский мебошад. Роҳбарии умумиро муовини Вазири Вазири ваъзъиятҳои факуллодаи Русия генерал-полковник Е.А.Серебряников ва полковники хизмати умуми дохилии Ўзбекистон Ю.У.Қосимов ба амал бароварданд. Генерал-майори хизмати умуми дохилии ВВФ Русия, доктори улуми техникаи Н.П.Копилов ва роҳбари кафедраи мактаби олии бехатарии сӯхтори Тошқанд, полковники хизмати умуми дохилии Ўзбекистон, номзоди улуми физикаю математика М.Х.Усмонов роҳбарони илмӣи ин лоиҳа ба шумор мераванд.

Аваллин экранҳои химоявие, ки дар Тошқанд сохта

шуданд, ҳам муаллифон ва ҳам истеҳсолкунандагонро ба ҳайрат оварданд. Онҳо истиқболӣ нек доранд. Бо қӯмаки онҳо сӯхтор зуд ва осон барқарор карда шуд. Мутахассисон ба ин кашфиёт баҳоҳои ҳуб доданд. Як қисмати экранқорро барои санҷиши амалии қисми сӯхторқомӯшқунии комбинати флузотии қӯҳии Олмалик харид намуд.

—Ин харид ба мо дар амали зарур шуд,—меғӯяд роҳбари гуӯҳи сӯхторқомӯшқунадагони комбинати мазкур И.Содиқов.—Ҳангоми дар яке аз сеҳҳои комбинат ба амал омадани сӯхтор мутахассисони мо бо қӯмаки ин экранқор зуд барқарор намуданд. Оре, вақте ки имқонияти ба маҳалли сӯхтор наздик шудан ҳаст, барқарор сохтани он ҳам осон мекӯшад, сӯхторқомӯшқунадагон инро хеле ҳуб медемонанд. Экранқор вақтинан нестанд, онқорро аз ҷо ба ҷо бурдан осон аст.

—Шарти асосие, ки ба ихтирои мо зарур аст, ин об мебошад,—меғӯяд роҳбари илмӣ, фидокори асосии ин ихтироӣ нави Мирҷалил Усмонов.—Онро метавон аз сарҷаҳа, қорночи, аз хавз ё обанборҳо ё аз системаи мошин гирифт. Коридори мо, ки имрӯз намойиш дода мешавад, аз экранқорҳои қорноқорӣ шудааст ва имкон медиҳад, ки ба маркази сӯхтор,

ки харорат то ба ҳазор дараҷа ва бештар аз он мерасад, ворид шавед, қуваии сели гарми ба 100-200 киловатт ба хар метри муқабар баробар аст. Коридор ва экранқор онро то ба 100-200 баробар кам мекунанд. Барои тағйир: инсонии оддӣ дар гармии 1,5 киловатт ба як метри муқабар месӯзад. Сару либоси сӯхторқомӯшқунада дар харорати 4,5 киловатт, автомобили махсус ҳангоми иқтисодии сели гармии 14 киловатт ба як метри муқабар дар мегардад.

Муаллифи мақола ба ин коридор ворид шуд. Дар ҳақиқат, он беҳавф аст, ҳарчанд аз девораи шаффофи вай шарораи оташро мебинед. Метавонед девораи шаффофоро палмосид, даст наметӯзад. Ба тағйир муфассал наметавонед. Фақат қайд менамоем, ки ватани ин навоғии—Ўзбекистон аст. Мо дар ҳолатҳои кам андар қорнои сӯхтор бинобар ин ихтироӣ нав бар он дастлобо ҳоҳем буд. Инро меҳмононе, ки дар қорнои 25-солагии таъсиси мактаби техникаву сӯхторқомӯшқунии Тошқанд ва 10-солагии ба мактаби олии бехатарии сӯхтор табди ёфтани он иштирок доштанд, низ таътиб карданд.

Озод ПРИМОВ, Суратгир: муаллиф.

# Барои кам кардани талабот ба нашъа

**Агентии амриқонии оид ба тараққиёти байналхалқӣ (ЮСАИД) дар соли 2003 барномаи «Кам кардани талабот ба нашъа»-ро барои Ўзбекистон ва Тоҷикистон аз нигоҳи моли ба таъмин кардан сар мекунанд. Дар ин бора ба хабарнигори «Туркистон-пресс» намояндаи ЮСАИД Бет Саламанкӣ хабар дод.**

Барнома ба мӯҳлати панҷ сол пешбини шуда, хусусияти таълими дорад. Мақсад аз он боҳабар намудани аҳоли аз хавфу хатар ва оқибатҳои нашъамандӣ мебошад, ки ин талаботи қорноқорро ба маводи нашъадор кам хоҳад кард. Дар даври аввал—гузарондан тадқиқот қорно муайян намудани вазъи ҳол оид ба нашъамандӣ дар Ўзбекистон буда, қорноқорҳои фақату далелҳои эҳсоиявиро дар ин бора фаро ҳоҳад гирифт. Дар даври дуюм пешниҳод намудани тавсияҳо ва ба амал қорно намудани механизмиҳои равшани оид ба кам намудани талабот нисбат ба маводи нашъадор ба назар гирифта шудааст.

Ҷамоатие, ки дар ин хусус лоиҳаҳои амалкунанда ва мақсаднок доранд, дарҳостҳо пешниҳод қорнонашон мумкин аст. Ба ҳаҷин муносибат ду давра пешбинӣ мешавад. Дар даври аввал—гузарондан тадқиқот қорно муайян намудани вазъи ҳол оид ба нашъамандӣ дар Ўзбекистон буда, қорноқорҳои фақату далелҳои эҳсоиявиро дар ин бора фаро ҳоҳад гирифт. Дар даври дуюм пешниҳод намудани тавсияҳо ва ба амал қорно намудани механизмиҳои равшани оид ба кам намудани талабот нисбат ба маводи нашъадор ба назар гирифта шудааст.



### Вохӯрии фаромӯшнопазир

Чалол Иқромӣ устод Садриддин Айниро эҳтиром намуда, хотираи некашро ҳамеша пос медашт. Ҳар сол дар ҷашнгирии зодрузи устод сарава буда, ба бисёр ғушаю канори мамлакатҳо сафар мекард.

Устод Чалол Иқромӣ ба муносибати ҷашни зодрузи Садриддин Айни 14-апрели соли 1986 бо ташаббуси адаби шинохтаи Сурхондарё Чоршанбеи Деҳнавӣ ва омӯзгори ҳамина мактаб Чорихҷа Рӯзимуродов ба мактаби №64-и ноҳияи Деҳнав таърифи оварда буд. Ба таърифи шайхони шинохтаи тоҷик Бозор Собир, журналисти аксбардор шодравон Муҳиддин Олимулло, ширин ва адибони сурхондарё Чоршанбеи Деҳнавӣ, Сулаймон Хоҷаназар, Холбой Чалил ва дигарон ғайр бахшида буданд.

Чалол Иқромӣ ба хонандагон мактаб ва омӯзгорон дар ҳақиқи устод бо самимият ҳарф мекард. Он рӯз дар поёни вохӯрии зебо хонандагон ва омӯзгорони мактаб, ҳамроҳи адибон барои хотира ба сурат афтода буданд. Ин воқеаи таърихӣ то ҳол ғайри мардум аст. Аксҳои бардоштаи шодравон Муҳиддин Олимулло дар бойгонии мактаб нигоҳ дошта мешавад. Инак, мо ҳастем яке аз аксҳои барои дӯстдорони муҳлисони адабиёти тоҷик тавассути рӯшномаи «Овози тоҷик» пешниҳод намоем.

Бошад, ки чунин вохӯриҳои таърихӣ бо мардум ва шогирдонии мактабҳо боз сурат гирад.

### Султон МУРОД (Султонмурод ОЛИМОВ)

**Кист суфӣ?**  
Мунозираи ду шайх

—Дӯстонам бешмуранд, Нест андак ҳам мурдон. Суфӣ моем, ё ки ту?

—Душманонам даста-даста, Қотилномам як ҳаҷон. Суфӣ моем, ё ки ту?

**«Худбинӣ»-и падарам**

Хоҳишам аз Худо, Бошад ин, ай писар. Кош, аз модарат, Ман равам пештар.

**Гулбутта 1**

Аё гулбутта, гулбутта, Бигардон сӯи мо рӯта.

**МАҒЛУБИЯТ**  
Ба модари фарзандонам

Зи абре то ба абре пар кушудам, Фаротар аз ситгеи кӯҳсорон. Расидам то ба боми арши аъло, Нагаштам гарди хусни мохи тобон. Чаро дар назди ту осон шикастам?!

Накардам ҷазб анвори фалактоб;— Само бар рӯ кашид қасри саҳобӣ. Чу рӯ гардондам аз зарҳои анҷум, Бишуд қар дар дилешон истироҳот. Чаро дар назди ту осон шикастам?!

Малакхоё сипас парвона гаштанд, Маҳ ангишти бишуд қон гӯй хуршед. Магар танро сирришанд аз гили кибр, Ки дар дил ишқи ҷононе нагунид? Чаро дар назди ту осон шикастам?

**Таҷоҳули орифона 3**  
ё ки шикоят аз қалам

Шеър бар лаб модарат оё бизод, Аз Навой, ё ки Ҷомӣ ин кушод?

**Шарҳ:**

1. Дар Бухоро садбарги сафеди гулобيرانгро «Гулбутта» гӯянд.
2. «Хуш дар дам», «Назар бар қадам», «Сафар дар Ватан», «Хилват дар анҷуман» — ҷаҳор қоидаи асосии тариқати ҳоҷагонӣ нақшбандия махсус мешавад.
3. Таҷоҳули орифона — яке аз хунарҳои бадеӣ, ки нависанда бо сабабе худро ба нодонӣ меандозад ва суоле мекунад, ки ҷавобаш ба ӯ маълум аст.

### Аз хазинаи адабиёти ҷаҳон

## Ги де Мопассан

### МУҶОКАМА

(Новелла)

—Қабл аз ҳама бигӯед, ки падари кӯдак кист? Прудон то ин лаҳза махфӣ аз ҷавонон ин суол саркашӣ мекард.

Ин бор ғайричашидошт ба хоҷаҳои худ, ки сари хашму ғазаб барояш хилъати бӯхтон мебофтанд, нигариста гуфт:

—Падари кӯдак ҷаноби Чозеф—бародарзодаи ҷаноби Варамост!

Зану шавҳар як қад парида баробар фарёд заданд: —Дурӯғ меғӯяд! Фиреб медиҳад! Тухмати разилона аст ин!

Раис онҳоро ба хомӯшӣ водор намуд ва ба айбдор рӯ оварда афзуд:

—Хоҳиш мекунам, давом диҳед, гӯед, ки ин ҳама чӣ хел сурат гирифт?

Розали яқбора қафид, дари дили шикаставу маҷрӯҳамро ба рӯи онҳое боз намуд, ки то ин ҳангому ҳамаашро душмани худ, додгустарони сандгил мепиндошт:

Бале, падари кӯдак ҷаноби Чозеф Варамост, ки соли рафта рухсатнашро дар ин ҷо гузаронда буд. (Давомаш дар саҳ.4)

### Мӯҳсин УМАРЗОДА

# Ҷилвагоҳи хирад ва дониш

## Ба муносибати ҳазораи Носири Хусрав

**(Давомаш. Аввалаш дар шумораҳои гузашта).**

Ин саволҳо ҷавоб наметалабанд, мисли ин, ки касе пурсад: «Магар инсон беубу ҳаво зиста метавонад?», пурсанда ба ин саволҳои нияти ҷавоб гирифтанд надорад, баръакс, худӣ ҳамин саволҳо аҳамияти ҳаётии ӯро хаворо барои инсон қатъитар тасдиқ мекунад. Чунин саволҳоро таҷоҳули ориф меғӯянд, яъне кас дидаю дониста, боз худро ба нодонӣ мезананду мепурсад. Воқеан, дар пурсишҳои Носири Хусрав низ ҳоҷате барои мунозира нест. Бинобар ин ӯ аз баҳри саволҳо мегузарад ва афкори худро бидуни пурсиш баён мекунад.

Ба ақидаи файласуф худро ҳангоми офаридани одамизодагон ихтилофи зотиро аз миёни набардошт, инсонро таърифе офарид, ки шикомҳоро ҳариси тавоҷу кард, то саҳмаи нафс одамро шабу рӯз аз паи хӯрок ба ҳар сӯ медаводанд. Шои ба худро муроҷиат мекунад аз ӯ мепурсад, ки чаро моро аз хавлу даҳшати қиёмат метарсонӣ ва ба ташвиш меандозӣ? Агар матлаби ту моро ба дӯзах бурдан бошад, бигӯ, мо то каю чанд сахтӣ қашем ва узрҳои қуном? Агар ман гунаҳкор бошам, бифармо, ки маро ба дӯзах баранд! Ту дар ивази тоату ибодат ваъдаи бихишт додай, вале бихишт музди тоат аст, на ҳиммати ту, ҳар кас бояд музди захмати худро бигирад. Мо хоҳ нек бошем, хоҳ бад, офаридаи ту ҳастем, агар, ки бадеи, бад офаридаи лозим набуд.

Чунин афкор дар ашъори Носири Хусрав хеле бисёранд, ки аксаран мутафаккирон ва омеҳта бо шаку инкор мебошанд. Вай дар мулоҳизаташ гоҳо аз худ фаротар меравад ва ба ақидаи Курёнӣ дахл мекунад, ки бино бар он ба Одаму Ҳаво дар даргоҳи худ, яъне дар бихишт надид шудан ба дарахте манъ буд, вале онҳо бо тақлифи чашидан аз мева ва бо басваси шайтон, ки вайро ҳам худро худаш офарида буд, аз мевани он дарахт бихӯрданд ва аз бихишт на шайтон, балки Одаму Ҳаво ба сабаби нафсонашон ронда шуданд. Носири Хусрав чунин амалро ноодилона мепурсад, сипас меғӯяд:

**Лаби найрангро дар доми иблис Қунад иблис тақлифи чашидан... Ту фармоӣ, ки шайтонро набояд Каломӣ пурфасодашро шунидан. Ту дар ҷилду рағам маъвош додӣ, Занад чашмак ба феъли бад давидан...**

**Ба мо фармон диҳӣ андар ибодат, Ба шайтон дар рағу ҷонқо давидан. Ба мо исрор дорӣ дар рағи рост, Ба ӯ дар печу тоби раҳ буридан. Ту гар хилкат намудӣ баҳри тоат,**

мемонданд ва ба худ печида, яке худро ба қарӣ мезад, дигаре—ба кӯрӣ; яке ўро барои дарёфи ҳақиқат сӯи Хутан меҳонд ва дигаре сӯи Барбар. Ба ҳамин тариқ дарде ба ҷони Носир раҳна мезад:

**Рӯям чу гул зард шуд аз дарди ҷаҳалат, В-ин сарв ба новақт бихаммид чу чанбар.**

Ин ҷи ҳақиқате буд, ки Носири Хусрав дар ҳама ҷо онро ҷустуҷӯ мекард, гӯё, ки вай масъалаи ё ҳаёт ё мамоти худӣ шои ба шумор мебарофт. Мухаққиқони исломӣ дар бораи мафҳуми ҳақиқат гуфтаанд, ки он зухури эоти ҳақ аст ва ягона асту нусхаҳои дигари он норавост. Ҳақиқат ва шарият бо ҳам пайванд мебошанд, зеро ҳақиқат рӯҳ асту шарият—ҷасад. Вале Ҳақим Носир дар бораи ҳақиқат аз муҳолифони худ, аз намояндагони мазаҳбҳо ва динҳои дигар ҷи ҷинзоеро мепурсид ва аз онҳо ҷи посуҷоеро мешунид? Ва ин саволу ҷавобҳо дар китобиҳои фалсафӣ ва мазаҳбии ӯ то ҷи андоза истифода шуда, бозтоби худро ёфта бошанд? Ин масъалаҳоро шояд пажӯишгарони осори файласуф дар оянда равшан кунанд.

Дини ислом ба гунае сурат гирифт, ки аз он мазаҳбҳо ба вуҷуд омаданд ва мазаҳбҳои он ба фирқаҳо тақсим шуданд. Ва ҳар қадом ба таври худ роҳи равише доранд. Чунинчи, пайравони фирқаи (ё шӯъбаи) ботиния, ки аз дохили мазаҳби исмоилия бархостаанд ва Носири Хусрав яқе аз онҳост, аҳкомро аз тариқи ақлий ва фалсафӣ, бо роҳи далали исбот баён менамуданд ва усули фалсафаи Юнонро дар даъвати худ ҷиоз мепурсиданд; қарматихо эътиқод ба имомат доштанд ва баробари динӣ роҳи ваъзи иттимоии аҳли ҷомеаеро тарғиб мекарданд; мӯътазилӣ дар тамаддуни исломӣ боиси эҷоди як неҳзат ва таҳаввули бузургӣ фикрӣ шуданд ва муслмонанро бо улум ва фалсафа ошно мекарданд ва ғайра ва ҳоказо.

Метавон гуфт, ки Носири Хусрав пеш аз оғози сафари худ ҳанӯз ба оини ботинӣ ё исмоилия нагаравида буд. Вале агар гаравида ҳам бошад, ӯ наметавонист чунин амали худро ошкор намояд. Зеро аз аввали асри панҷуми Ҳиҷрӣ аз хулафои Бағдод ба амилони Ғазнавӣ ва пас аз он ба султониҳои Салҷуқӣ пай дар пай дастур мерасид, ки ҳамаи пайравони исмоилия ва шӯъбаҳои он кушта ва ё ба ҷойҳои дур бадағра намуда, аз минбарҳо ланъат карда шаванд. Ва ин амилонро султониҳо дастурҳои халифаҳо бо тамоми ҷидду ҳақд ва «аз фар-

### Тўҳфа

Дар рӯзҳои ҷашнгирии санаи фаромӯшнопазир—12-солагии истиқлолияти Ўзбекистон фарзандони аҳли меҳнати ноҳияи Шароф Рашидов вилояти Сирдарё соҳиби тўҳфаи идона гаштанд. Гап дар сари он аст, ки дар ин ҷо коллеҷи касбии хоҷагии қишлоқ барои 450 талаба ба фаъолият шурӯъ намуд. Дар утқоҳи фароҳу равшан таҷвизоти нави замонавӣ гузошта шудааст. Барои талабаҳо хобгоҳи дорои 100 ҷой амал мекунад. Коллеҷ дар зарфи 8 моҳ ба бунёд омад. Ба сохтмони коллеҷ 495 миллион сўм маблағ харҷ гардид, ки онро ҷамъияти саҳомии «Хумо» ҷудо намудааст.

Инчунин дар Гулистон барои 450 нафар талаба коллеҷи педагогӣ сохта шуд. Барои азнавсозии бино 500 миллион сўм сарф гардид.

**ОМИ «Туркистон-пресс».**

### Ду хабар аз водии Сурхон

**Дасти ёрӣ**

Дар ноҳияҳои вилояти Сурхондарё ба оилаҳои серфарзанд ва ночор дасти ёрӣ дароз кардан шакли анъанавиро гирифтааст. Ин тадбир бо ташаббус ва дастгирии ҳокимияти амалӣ мегардад. Аз ҷумла, шӯъбаи корҳои маданият, сандуки хайрияи «Маҳалла» ва маркази «Мавнавият ва маърифат»-и ноҳияи Сарисоё тӯи суннатии 12 оилаи камбизоати хоҷагии ширкати «Дустлик»-ро гузаронданд. Баромадӣ ансамбли назди шӯъбаи корҳои маданияти ноҳия ба ҳозирон хеле хуш омад.

**Баромадӣ санъаткорон**

Дар маҳаллаи «Зевар»-и хоҷагии ҷамъавии «Пахтакор»-и вилоят концерт ва таъмошои театрикӯнонда намози дода шуд. Хозирон аз ноҳияҳои Сарисоё ва Узун аз баромадӣ гурӯҳи эстрадаи хонаи маданияти ноҳияи Бандихон ба ванд омаданд. Дар айни вақт намоиши адабиётҳои сибёӣ, китобҳо низ ташкил шуд.

**М.КАРИМОВА.**

## Ўзбекистон—маъвои умумии мо «Пирӯзӣ аз иттифоқ хезад»



Дар остонаи дувоздаҳумин солгарди истиқлоли кишварамон ҳаракати халқии «Халқ бирлиги»-и Ўзбекистон шумораи ҷашни рӯзномаи «Бирлик»-ро дар ҳаҷми 16 саҳифа, бо рангу ороиши аҷиб пешкаши хонандагон кард. Саҳифаҳои рангини ин нашро ҳонда, хостам дар бораи рӯзнома ва баъзе масъалаҳои муносибатҳои миллии дар Ўзбекистон мулоҳизаҳои худро баён намоям.

Аҳолии Ўзбекистон гуногунмиллат аст. Чуноне ки Президенти мамлакат Исроил Каримов таъкид намудаанд, «намоёндогони беш аз сад миллияту халқияте, ки Ўзбекистонро Ватани худ мекӯнанд, сарфи назар аз мансубияти миллии, забонӣ, динӣ чун азъзои хонаводаи ягонаву тифоқ зиндагӣ ба сар мекӯнанд».

Ҷашни истиқлоли Ватанамон хеле пушукӯҳ гузашт. Он бори дигар ваҳдати ҳамбастагии халқҳои кишварро нишон дод. Дар маҳфилҳо ва тадбирҳои ҷашнӣ намояндагони миллатҳои мухталиф иштирок карданд, хусусан ширкати марказҳои миллии фарҳангӣ дар тантаҳои ҷашнӣ шукӯҳи хосса бахшид. Боги ба номи Бобури пойтахт дар рӯзи ҷашнӣ истиқлол ба як назаргоҳе монанд шуда буд, ки намояндагони миллиятоҳи гуногун ба забони модариашон гуфтӯгӯ мекарданд, таронаҳои навабт ба навабт садо меод. Агар таронаи тоҷикӣ танин меандошт, иштирокдорони маҳфил сарфи назар аз мансубияти забонӣ, динӣ дасти ҳам гирифта, ба рақс мебаромаданд. Ё баръакс азъзои маркази фарҳангии тоҷикони Тошқанд—«Ориёно» хунарнамоии озариҳову туркҳо, арманиву ӯзбекиҳову, тоҷорҳову қазоқҳо ва дигаронро таъриқ мегуфтанд, ба ифтихорашон қафқубиҳо мекарданд. Дар рӯзнома рӯиҳати 135 маркази миллии фарҳангӣ дарҷ шудааст. Ҳангоме ки рӯзномаи мазкурро ва-

рақ задам, низ он манзарае, ки тасвираш кардам, пеши назар пайдо шуд.

Рости гап, то ҳоло намедонистам, ки дар Тошқанд маркази фарҳангии юнониҳо ва му оинҳои тамоми миллиятоҳи имконот фароҳам оварда шудааст.

Дар рӯзнома мақолаи журналисти номи, раиси маркази фарҳангии тоҷикони шах-

нонамон табиӣ касро хира месозад. Бисёр мушоҳида кардам, ки дар автобусҳои шахрӣ бо сабаби ночизе инсонҳои солашон бузург яқдигарро аз рӯи забон ё ма-

рӯи Тошқанд Ҳисомиддин Абдувалиев низ чоп шудааст. Муаллифи мақола аз фаъолиятӣ маркази тоҷикон хикоя намуда, байти машури Шайх Саъдиро бамаврид зикр кардааст:

**Бани Одам азъво яқдигаранд, Ки дар офариниш зи як гавҳаранд.**

Оре, мо сокинони ин дунёро нозанин—Ўзбекистон ҳам инсон ҳастем. Ҷи расад ба озодиву хушхолии инсонҳо. Ҷи расад ба лаззати забони модариву фарҳанги миллии. Аммо осудахолии кишвар, ҳамбастагии халқо, амнияти инсонҳо пурарзиштарин неъматӣ зиндагист ва замонати тамоми корҳои созандагист.

Мавлонои Балхӣ бехуда нафармӯдаанд, ки:

**Пирӯзӣ аз иттифоқ хезад, Парқандагӣ зи нифоқ хезад.**

Аммо баъзан рафторҳои ҷоҳилонаи бархе аз ҳавмата-

халашон ҷудо карда, таъна ба ҳам мезананд. Ҳол он ки замони глобализатсия (ҷаҳонӣ шудан) сарҳади байни на фақат кишварҳои алоҳида, балки сарҳади байни китъаву минтақаҳоро аз миёни бардоштааст. Имрӯз ҳазорон ҳамдиҳона мо имконӣ дар хориҷа сафар намудан ё дар он ҷоҳо тахсилу кор кардан доранд. Бо таъбири маъмул гӯем, дунё хеле кӯчак шудааст. Аз ин рӯ хонаи ободу дарҳош барои дӯстдон боз як роҳи хуби ҳамгароӣ ба ҷомеаи ҷаҳонӣ аст. Ўзбекистонро ман чунин мебинам, он хонаводаи умумии мост!

**Малика САЛИМОВА, донишҷӯи факултети журналистикаи байналхалқии Донишгоҳи давлатии забонҳои хориҷии Ўзбекистон.**

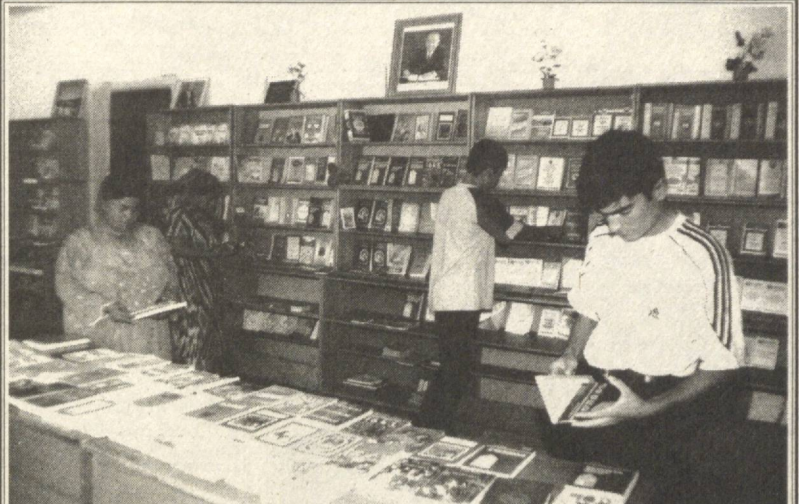
МУХОКАМА

(Авалаш дар сах.) Чаноби Чозеф Варамбо худ чӣ қора аст? —Унтер-офитсери қисми тўлқост, аълоҳазрат! Тобистон ду моҳ хамроҳи мо ба сар бурд. Дар аввал ба нигоҳони маънидори у бефарқ будам, дертар ба таърифам пардохт, хеле меҳрубан буд. Ҳамеша ғўшас менамуд, ки зебоам, вақтш бо ман хуш мегузарад... Табиӣ дилаш ҳастам. Маро нис писанд буд ӯ. Чӣ илоҳ? Вақте дар дунё танҳои тахҷи чунин суҳбатни ширинро бо ғўши чон мешунави. Ман якҷаву танҳоям, тақсир... гамгурсоре надорам. На падиаро модар ва на хоҳару бародарам ҳаст. Чозеф бароям мисли як бародар шуда буд. Шоме маро ба соҳили дарё хонд, то сўҳбати хосса бирояд. Рафтам... Оё ман медонистам, ки сўҳбати мо бо чӣ маъноиди? Маро ба оғўш кашид... Бовар кунед, ман инро намехостам... дар чашмонам ашқ ҳалқа зад, ҳамашан он қадар гуворо буд, ки... Моҳи симгун нурашро мепароканд. Не, ман наме-тавоистам... савганд меҳурам, ки наметавонистам ба ӯ муқобилати нишон диҳам. Ба муқобилат расид ӯ... Се

ҳафта бад-ин минвол гуашт... Ман тайёр будам бо ӯ ба он ғўшаи дунё биравам. Соати хайрбод фаро расид. Аз қучо медонистам, ки ҳомилдор ҳастам. Танҳо баъди як моҳ пай бурдам... Ва духтар беҳтиёр талх гирифт. Лозим омад то ором гирифтани у дигарон мунтазир шаванд. Баъд раис боз ба ӯ мисли роҳиб, ки раис ба умурзиши обидон додааст, мурочиат на-муд. Давом диҳед. Прудон гуфт: —Дидам, ки дўдак ҳастам, момодоя хонум Буденро аз ин ҳол оғоҳ намудам, вай ин чо хузувр дорад, бигзор, худ биг-уйд. Ман аз ӯ пурсидам, ки дар танҳоям, бекўмаки касе чи хел таваллуд кардан мумкин аст? Сипас хар рўз то соатиҳо яку дуи шаб барои кўдаки ондуна чихос мекўдтам. Сарпа-ноҳе меҷустам, зеро парда аз рўи асрор агар афтад, маро меронданд. Вале меҳостам то фурсати зодан он чо бимо-нам. Охир пил надоштам. Ба-рои кўдак бояд пасандоз ме-кардам. —Яъне, шумо ўро қуштан намехостед? —Ҳамин тавр, чаноби! —Пас чаро қуштед? —Вақте ки охири зарфро

дари ошхона мешустам, маро дард гирифт. Чаноби Варам-бову хонумашон ба хоби ро-ҳат рафта буданд. Ҳарчанд га-рону мушқил буд, аз панча-раҳои зина дошта боло баро-мадам ва рўи фарш дароз ка-шидам, нахостам кўрпаҳо до-ғор шаванд. Баъд ҳоли ман бад шуд, чунон бад шуд, ки аз чо ҳе-ста наметавонистам. Табиро-ро даъват намуданд, вай ҳа-машарои доист... Саргу-заштан ин аст, чаноби дод-густар. Бо ман ҳар чи меҳо-ҳед, кунед. Вақилони маҳқама ашқа-шонро пинҳон доштад, за-нон инони гиёро сар до-данд. Раис суол кард: —Дуоиморо дар қучо гўронда будед? Духтар гурифт: —Шумо кадомашро ёфтед? —Ҳамонро, ки зери ни-ҳоли анор буд. —Пас дуюмий дар таги дарахти чормағз, пахлўи чо ҳаст... Дигар ў худро дошта на-тавоистам, чунон талх гири-ст, ки гўмон мекардед дили санг об мешавад. Прудон Розалиро сафед карданд. Аз русий тарҷуман А.СУБҲОН.

тиёр ба рўзшон болишт ни-ҳода худ болои болишт да-ро мегиристам. Тамоми шаб мегиристам ва ҳазён меғуф-там. Сўбҳи қозиб пайкари бечони онҳоро ба сина фи-шурда вориди боғ шудам. Бели боғонро гирифта дур аз якдигар гўрҳи чуқур кофта ба болои кўдакон хок кашидам. Пахлўи ҳам на-гўрондам, нахостам бо якди-гар аз модари сангдилашон шикоят кунанд. Баъд ҳоли ман бад шуд, чунон бад шуд, ки аз чо ҳе-ста наметавонистам. Табиро-ро даъват намуданд, вай ҳа-машарои доист... Саргу-заштан ин аст, чаноби дод-густар. Бо ман ҳар чи меҳо-ҳед, кунед. Вақилони маҳқама ашқа-шонро пинҳон доштад, за-нон инони гиёро сар до-данд. Раис суол кард: —Дуоиморо дар қучо гўронда будед? Духтар гурифт: —Шумо кадомашро ёфтед? —Ҳамонро, ки зери ни-ҳоли анор буд. —Пас дуюмий дар таги дарахти чормағз, пахлўи чо ҳаст... Дигар ў худро дошта на-тавоистам, чунон талх гири-ст, ки гўмон мекардед дили санг об мешавад. Прудон Розалиро сафед карданд. Аз русий тарҷуман А.СУБҲОН.



Китобҳои «Гулшан»

Чамъияти саҳомин тарзи қушои савдои китоби «Гулшан»-и шаҳри Маргелон мактабҳои шаҳро ноҳияро бо китобҳои дарсия таъмин карда меояд. Дар фонди чамъияти саҳомин алҳол 6 миллион дона китоб мавҷуд аст. Инҳо китобҳои дарсия барои синфҳои 2,3,6,7,8,10 ва 11 мебошанд. Дар ин чо инчунин барои син-фҳои аз 4 то 9 китобҳои дарсия ба сифати иҷора низ дода мешаванд. Ин гуна қорбарӣ барои падару модарон қўлайҳои хуб фароҳам ме-оварад. «Гулшан» дар айни вақт ба марказҳои ноҳияҳои Ёзёнов, Тошқоқ ва Оқунбобоев низ хизмат мерасонад. Қормандони он ба мак-табҳои ноҳияҳо китобҳои дарсия ва ҳама гуна адабиётҳоро расонда медиҳанд. Чамъияти саҳомин шўъбаи маданияти Риштон, коллеҷи шаҳри Маргелон ва шўъбаи маданияти ноҳияи Тошқоқро низ бо китобҳои зарурӣ таъмин менамояд. Дар сурат: дўкони китобфуруши «Гул-шан». Суратгир М. КОДИРОВ (Ҷа).

ШУМО ОҶОИ МЕДОНЕД

Агар одами солим як рўз хоб накунад, ба чӣ ҳол афтаданаҳоро та-савуур кардан душвор нест. Вале агар гўнд, ки шаҳс расо ҳаштдоду шаш сол хоб накардааст, албатта, бовар кардан мушқил аст. Таъдқиқотгарон тахти васояти Ташкилоти умумҷаҳонии танду-рустӣ рўйиҳоро дар Тибет дарёф-таанд, ки будлараст буда, синну со-лаш ба тағи сад дакка задасту ҳаш-тоду шаш сол боз хоб ба чашмонаш беғона будааст. Рўйиҳи, ки Даве ном дорад, аз ғазалҳои ғўшӣ намоянда-даст. Ба фикри олими олимӣ Бор-норд Холмән ў тамоми воқеаҳои дар бадали садҳоги бисту бисту якум рўйдодро хуб медонад ва ҳамаи онҳоро мижа назара, муоина кардааст. Алҳол олими аз пай ку-шоидани сирри асрори бедорчиҳои Даве мебошанд ва он агар ҷоми амал пўшад, дар он сурат ҳаёти бе-дорчиӣ дар саврабонам ба ақ ҳола-ти одадӣ мубаддал хоҳад ёфт. \*\*\* Таъдқиқотҳо собит мекунанд, ки инсоният аз қадим бақри дарозмўрӣ талх кардааст. Яъне онҳо аз «хастӣ абадӣ» шуда, дар ин бобат як қатор «малумоти абадӣ»-ро ҳам аз худ мерос боқӣ гузоштаанд. Аз рўи тасавури табибони қадима инсон барои он ки ба иссо-би миёна сесад сол умр бинад, бояд шашсад торған, сесад кўршабра-рак ва наваду нўҳ гуҷро хушк ва тал-кон карда, тановул намояд. Омех-таҳои хушкардашудаи болоиро майда карда, аз элак гузаронда, хо-каро ҳангоми пурра шудани Моҳ ис-теъмол кунанд, самарани хуб мебах-шидааст. Дар айни замон гуҷеро бодаст маврид истифода қарор дод, ки қамаш сад сол умр дида бошад. Ва ин назариро олими имрўзо бо дастовардҳои илми мўқоиса карда, ба чунин хулоса омаданд: асо-си дарозмўрӣ ба қўйғарӣ воёста аст. Онҳо ҳар чи бештар наш гар-дан, инсон ҳам қадар умри дароз мекунад ва барои ин дарозмў-ри занонро нисбати мардон беш-тар ҳаҷми асо инсон медиҳанд. Агар ҳайҷаҳои абадан барҳаёти узвон инсон кашф карда шаванд, дар он сурат умри миёнаи ҳозираи инсон ду ва ҳатто се маротиба зиёд қарорданад мушқил аст. Ба қарбӣ профессори Машку-ри нейрочарро Герхард фон Кле-хуслохон қўдро баён сокт, ки ме-хубот қўдагонро моту мабуҳоти ба, ба гўфти ў дастовардҳои им-рузии илм, ки пурра ошкор нагар-диданд, имкон медиҳанд, ки инсо-ният ба ҳисоби миёна 150-160 сол умр бинад. Алҳолони миёнабўла-шард, аз ин рақам якумду ду баро-бар зиёд умри диданашон мумкин аст. Фикри ўро президенти Бунёди на-ғозумрони Бритония, профессори соҳии биология Энтоний Грейлех тасдиқ намуда гуфтааст, ки баъди 30-35 сол синну соли нафаронав аз 60 ба 90 расонда мешавад ва баъ-ди ин шахси ба нафақабарномада бемалол 60 сол ва аз он зиёдтар умр дида метавонад. \*\*\* Алҳол синни биологӣ Зинаида Барановаи 67-солаи қорондирро олими таҳминан 30-сол муқаддар кардаанд. Ва ҳабари се сол бекўро-қу боёб ҳаёт ба сар бурдани ўро баъзо ҳушуда, боз як шаҳрошўби навабӣ гўн тавзеҳ медиҳанд. Зинаида муҳандиси-технолог буд. Ба сараш фўнқарӣ энео омаданд: падару модараш, баъд шавқараи ва-фот карда. Дераз вағузааш аз ин-сори якҷаву ягона 18-солаш мақрум гардид. Ва он ба саломати ў таъ-сири манфи расонда, рўйиҳи но-боварио нисбати эиндагӣ пўрзўр сокт. Барои ба маҷрои дуводт даро-вардани ҳаёташ Зинаида дувоздаҳ соли расо мубориза бурд. Усулҳои гайроридии тиббиро истифода дод, манзил наздиқий ва гўшаи хилватро иттиёр намуд. Саравал аз истеъмолоти гўлт ва моҳӣ даст кашид. Ҳафт сол бо ҳамин минвол гуашт. Моҳи марти соли 2000 ў қарор дод, ки на ҳуҷро мекўрад на об меё-шад, «барои ин маро ким-чиел қў-вазад» баронаи водор сокт—меғуд Зинаида. Ба гуруснагӣ саравал ба душ-ворӣ тоқат намуд. Азоби ташнагӣ ҳам як олам шуд. Аз ин рў қўдамон-ниш душвор гардид, аз зинаҳо баъзу муборакбад. Баъди якуми моҳ ба худ омад. Организм ба гуруснагӣ ва ташнагӣ одат намуд. Ба фикри олими чини Зинаида аз ман-баъҳои дохилии организм қувват вағйад. Минқумла қуввати бунёдӣ вай мадор мебахшад. Пўшта ҳавои намро қашда, бо ҳамин организм-ро бо мөөе таъмин мекунанд. Аз рўи гўфти пўшмизоти чина холаи Тана мълум гардид, ки Зинаида се сол боз ба даҳон ҳуҷро на-гирфтааст. Ду сол пеш Зинаида бо амру хо-ҳиши шавқонад аз муноҷи тиббӣ гуашт. Ўро дар факултати тиббӣ-тӣ Донишгоҳи дўстии халқон Мас-кав академик Чиков мълум меғар-дид, ки тамоми узвонҳои организм вай фўнқарӣ кор мекунанд. Зинаи-да ҷавобтан мешавад. Сабоби он номўлтан аст. Фақат Зинаида ҳар сол як моҳ ва баъзан якуми моҳ худро нозирон қўш намуда ва гўшаи хилватро ик-тиёр мекунанд. Бештар ба ағон чиз андармон шуданро афзал медонад. Муҳтассоси сабаби се сол боз ҳуҷро нахўрданро на нағушдани ўро аз ҷиҳати илмӣ ибсог қарда наме-тавоид. Чунки вай дигар ба таш-хис тобиш розигӣ намекарда. Ас-рор бодад ҳамоно ошкор нағаро-дад. (Аз рўи маводи ВАО гирдоварӣ шуд).

ДУШАНБЕ 22

6.00 Ассалом, Ўзбекистон. 8.00 Тахлилнома. 8.45 Барои кинодастури «Камалак». 9.10 Танафуси мусиқӣ. 9.25 Ҳафтаи тичо-рат. 9.40 Аз намоиш то намои-ш. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Навиғариҳо. 10.05 Филми бадеии «Хонадоршавии Йигити пахлавон». 11.10 Консерт. 11.30 Теннис. Мусобикоти Осиё. 13.30 Дар ҳонаи обку-неанд. 13.50 ТВ клип. 14.10 Се-риали «Роҳи бузурги абрешим». 15.00 Манзилҳои нураф-шон. 15.15 Филми бадеии «Табтилнон Ринг». 17.00 Экра-н ба ҳурдатарон. Сабҳати Га-роибкент. Телевизион «Тоҷи тилоӣ». 18.10 Телефилми «Абду-ҳолиқ Ғиҷдуновӣ». 18.20 Меро-си тиллоӣ. 18.35 Мазмуни умр. 18.55 Як чуфт суруд. 19.05 Мулкдор. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Ёлғонҳо. 19.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 20.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 20.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 20.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 20.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 21.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 21.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 21.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 21.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 22.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 22.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 22.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 22.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 23.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 23.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 23.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 23.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 24.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 24.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 24.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 24.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 25.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 25.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 25.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 25.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 26.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 26.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 26.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 26.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 27.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 27.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 27.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 27.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 28.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 28.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 28.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 28.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 29.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 29.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 29.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 29.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 30.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 30.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 30.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 30.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 31.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 31.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 31.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 31.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 32.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 32.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 32.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 32.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 33.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 33.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 33.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 33.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 34.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 34.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 34.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 34.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 35.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 35.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 35.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 35.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 36.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 36.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 36.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 36.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 37.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 37.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 37.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 37.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 38.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 38.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 38.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 38.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 39.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 39.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 39.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 39.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 40.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 40.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 40.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 40.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 41.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 41.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 41.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 41.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 42.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 42.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 42.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 42.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 43.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 43.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 43.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 43.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 44.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 44.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 44.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 44.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 45.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 45.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 45.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 45.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 46.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 46.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 46.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 46.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 47.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 47.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 47.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 47.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 48.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 48.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 48.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 48.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 49.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 49.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 49.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 49.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 50.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 50.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 50.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 50.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 51.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 51.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 51.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 51.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 52.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 52.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 52.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 52.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 53.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 53.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 53.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 53.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 54.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 54.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 54.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 54.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 55.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 55.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 55.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 55.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 56.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 56.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 56.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 56.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 57.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 57.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 57.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 57.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 58.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 58.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 58.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 58.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 59.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 59.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 59.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 59.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 60.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 60.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 60.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 60.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 61.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 61.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 61.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 61.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 62.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 62.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 62.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 62.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 63.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 63.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 63.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 63.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 64.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 64.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 64.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 64.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 65.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 65.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 65.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 65.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 66.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 66.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 66.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 66.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 67.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 67.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 67.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 67.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 68.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 68.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 68.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 68.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 69.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 69.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 69.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 69.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 70.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 70.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 70.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 70.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 71.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 71.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 71.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 71.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 72.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 72.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 72.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 72.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 73.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 73.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 73.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 73.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 74.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 74.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 74.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 74.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 75.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 75.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 75.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 75.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 76.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 76.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 76.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 76.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 77.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 77.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 77.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 77.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 78.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 78.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 78.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 78.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 79.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 79.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 79.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 79.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 80.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 80.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 80.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 80.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 81.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 81.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 81.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 81.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 82.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 82.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 82.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 82.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 83.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 83.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 83.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 83.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 84.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 84.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 84.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 84.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 85.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 85.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 85.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 85.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 86.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 86.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 86.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 86.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 87.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 87.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 87.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 87.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 88.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 88.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 88.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 88.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 89.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 89.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 89.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 89.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 90.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 90.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 90.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 90.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 91.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 91.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 91.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 91.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 92.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 92.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 92.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 92.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 93.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 93.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 93.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 93.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 94.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 94.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 94.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 94.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 95.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 95.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 95.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 95.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 96.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 96.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 96.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 96.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 97.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 97.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 97.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 97.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 98.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 98.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 98.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 98.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 99.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 99.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 99.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 99.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 100.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 100.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 100.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 100.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 101.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 101.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 101.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 101.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 102.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 102.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 102.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 102.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 103.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 103.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 103.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 103.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 104.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 104.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 104.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 104.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 105.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 105.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 105.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 105.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 106.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 106.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 106.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 106.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 107.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 107.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 107.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 107.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 108.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 108.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 108.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 108.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 109.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 109.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 109.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 109.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 110.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 110.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 110.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 110.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 111.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 111.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 111.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 111.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 112.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 112.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 112.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 112.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 113.00 Асфониҳои Ҷа-нон. 113.15 Асфониҳои Ҷа-нон. 113.30 Асфониҳои Ҷа-нон. 113.45 Асфониҳои Ҷа-нон. 114.